

KABINET HAVEL - Úsvit v Čechách

cyklus diskusí s kritickou reflexí současné české společnosti

listopad 2008 - listopad 2009

www.usvitvcechach.cz

Nejsem host, jsem hostka

MUNI.CZ, měsíčník masarykovy univerzity, 18. února 2009

Martina Fojtů; Foto David Povolný

Dokumentaristka. Vysokoškolská pedagožka. Žena. Matka. Feministka jako řemen. Slova, kterými by se dalo doprovodit jméno Olgy Sommerové, existuje mnoho. V každém případě však patří k výrazným zástupkyním českých žen polistopadového vývoje, a proto vystoupila na další debatě z cyklu Kabinet Havel. Tentokrát se spolu s Ludvíkem Vaculíkem a Michalem Vieweghem věnovala právě českým ženám. Svě pověsti zastánkyně emancipace žen a feminismu dostála. I takovou drobností, jakou je přechýlení slova host. „Označení hostka jsem nevymyslela já, ale lidé z brněnského hnutí Nesehnutí. Doposud to bylo jedno ze slov, které nemělo ženský ekvivalent,“ podotýká Sommerová.

Natočila jste o českých ženách řadu dokumentů. Co jsou podle vás silné a slabé stránky české ženy?

Silné stránky jsou stejné jako dřív. Láska, silná životnost ženy, která všechno nese a unese. A sebeobětování. To je však zároveň i její nejslabší stránkou, protože to často přehání a zapomíná na sebe. Jakmile žena zapomene sama na sebe, tak se přestane milovat. A člověk musí nejdřív milovat sám sebe, aby mohl milovat druhé. Další slabou stránkou je to, že česká žena má pořád málo sebevědomí. Tento problém se táhne tisíciletí a vydržel až do dneška přesto, že už se blýská na lepší časy.

Jak se za téměř dvacet let existence samostatného Česka ženy změnily?

Velká proměna přišla po revoluci spolu s demokracií. Ženy se začaly emancipovat, uvědomily si, že i ony ve svém osobním životě chtějí být svobodné a chtějí zažít opravdovou rovnost. Změna je to obrovská. Dnešní holky jsou úplně jiné, než jsme byly my. Zním hodně třicetiletých, které se ani nechtějí vdávat, protože nechtějí opakovat vzory svých maminek, což je ovšem na druhé straně smutné. Zrovna tak je ale stále hodně třicetiletých žen, které opakují chyby, jaké dělaly příslušnice mé generace.

Na debatě padlo hodně o mužích i obou extrémech – ženách prudce feminizovaných i o těch pod pantoflem. Jak být emancipovaná žena a nepřehánět to?

Já jsem svoji dceru vždycky vedla k tomu, aby se něco naučila, měla svoji profesi, své peníze a byla samostatná. Finanční závislost na muži je kriminál. Proto si myslím, že žena má právo jak na rodinu, tak na profesi. Aby se to v 21. století vylučovalo, to prostě nejde. Muž měl vždycky profesi a automaticky k ní i rodinu a žena má právo na totéž. Ale nesmí při tom chcípnout. Dnes naštěstí nastává éra nových mužů. Poznala jsem ty, kteří byli na rodičovské dovolené. Nejenže s dítětem chtěli být celý den a vybudovali si k němu vztah, ale skrze to dítě měli o hodně lepší vztah i ke své ženě. Výhoda není jen v emocionalitě, ale i v tom, že dokázali všechno, co žena doma dělá, hned více ocenit.

Jak dosáhnout toho, aby mohla každá žena mít svoji práci a přitom neměla špatné svědomí, že zanedbává rodinu?

Žena potřebuje muže. Ale ne, aby pomáhal. V tomto směru nesnáším slovo pomáhat. To, že muž pomáhá v domácnosti, je nesmysl, ta domácnost je jeho, on tam nemá co pomáhat, on tam má dělat. Práce ženy v domácnosti s dětmi je náročná. Neznám horší neplacenou práci než žena v domácnosti. Svět se musí

ubírat tím směrem, že se žena dostane do veřejného prostoru a muž se vrátí zpátky do rodiny. No, vrátí... On tam nikdy nebyl. Tak řekněme, že se do ní dostane.

Slovo feminismus se v Česku hlavně krátce po převratu bralo jako negativní, jako by se feministka pomalu rovnala bezpohlavní bytosti. Chtějí být vůbec feministky sexy?

Proč ne? Já znám opravdu velké množství krásných žen feministek a ten předsudek, že feministka rovná se hnusná žena, která nezajímá chlapy, a proto je feministkou, už patří do minulého století. Dřív platilo, že feminismus je sprosté slovo, ale to už se změnilo. Společnost už se emancipovala a ti machos, kteří tvrdili, že se ženy mohou mlátit, a pomalu je doma uvazovali na řetěz, už se stydí. Problém spíš spočívá v politice a řízení věcí veřejných.

Vaším velkým vzorem je spisovatelka Božena Němcová. Proč zrovna ona?

Božena Němcová žila v polovině 19. století, což už je více než 150 let. Přesto by sem mohla přijít a mohla by s námi sedět, aniž bychom si všimli, že pochází z jiného století. Předběhla svoji dobu a právě na ní je vidět, jak se doba musela vyvinout. Žila v době vrcholného patriarchy, která ženy dusila, a ona se tomu postavila. Byla stejně emancipovaná jako dnešní ženy.

„Česká žena má pořád málo sebevědomí, i když už se blýská na lepší časy,“ tvrdí dokumentaristka Olga Sommerová. Foto: David Povolný.

odkaz: http://info.muni.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=1358&Itemid=99